Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

Ziarul apare de la 1 mai 1924 | MIERCURI, 29 IULIE 1992 | NR. 106 (17976) | PREȚUL 1 rub. | FAX: 23-35-01

MS — VICIILE S-AU CUIBĂRIT ÎN UNII INȘI MULT MAI BINE DECÎT NOBLEȚEA ȘI MĂRINIMIA — PAG. 2

FERICE DE OMUL CARE A IZBUTIT SĂ-ȘI SCRIE CINSTIT BIOGRAFIA DE CREAȚIE — PAG. 3

AR FI PĂCAT SĂ-I UITĂM PE ACEI CARE AU FOST STRIVIȚI DE CRUNTA VIOLENȚĂ — PAG. 4

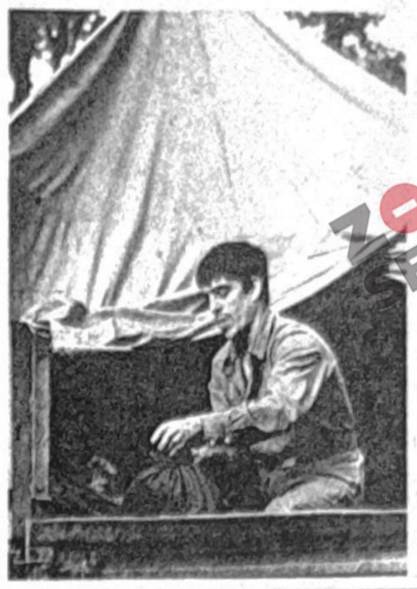

Bender, iulie 1992

Фото А. МАРДАРЕ

Mircea SNEGUR:

«Nu am dreptul moral să gîndesc altfel»

INTERVIUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA, ACORDAT CORESPONDENTULUI AGENȚIEI CEHO-SLOVACE DE PRESA.

— Cum apreciază Moldova poziția României în criza din Transnistria? Considerați sprijinul românesc ca suficient? Cum apreciază, în acest context, poziția celorlalte țări?

— Eforturile diplomației românești au fost constante și bine direcționate întotdeauna — de a soluționa conflictul din raioanele estice ale Republicii Moldova doar pe cale pașnică. A fost, deci, de față suficienta informare a oficialităților române vis-a-vis de ostilitățile declanșate. Lucrul acesta a fost înfăptuit pe diferite căi, începînd cu discuțiile mele personale cu dl Ion Iliescu și terminînd cu reflectarea veridică, netendențioasă a evenimentelor de către massmedia moldovenească și română. În principal a fost elaborată o linie strategică precisă și corectă, pe care o putem rezuma în felul următor — ostilitățile declanșate de separatiști în raioanele estice ale Republicii Moldova au fost inspirate de forțele promperialiste neocomuniste, dornice de a-și lua revanșa după eșecul puciului din august trecut. Deși puțini la număr, dar capabili de a le da o ripostă fermă, democrații ruși înțeleg pericolele pe care le comportă începerea unui război din acest bastion al stalinismului. Pentru a evita speculațiile cu privire la asistența militară românească, slogan care, după cum și presupuneam, a fost uzitat de presa moscovită pentru a justifica implicarea armatei a 14-a ruse în conflict, România a fost invitată să participe ca mediator activ, subliniez, al conflictului din raioanele de răsărit ai Republicii doar pe cale pașnică prin intermediul metodelor politice. În această ordine de idei sînt dovezi nenumărate, dar voi apela la una singură — intervenția activă a Președintelui Ion Iliescu atunci, cînd a venit vorba de un dialog constructiv la obiect între Președintele Moldovei și al Federației Ruse. E vorba de întrevederea de la Istanbul, care s-a soldat mai apoi cu o Convenție vizînd principiile reglementării pașnice a conflictului armat din zona nistreană a Republicii Moldova. Dacă e să mă refer la ajutoarele umanitare ce ne-au fost acordate, precizez, că ele au fost prompte, binevenite și nu vor fi uitate de refugiații, răniții cărora le-a fost salvată cu ele uneori poate și viața. Aș vrea să mulțumesc pe această cale românilor de pretutindeni care au fost și rămîn alături de noi.

Nu pot trece cu vederea nici reacțiile internaționale, în special ale O.N.U., C.S.C.E., organisme care au actionat în conformitate cu sarcinile statutare și au analizat în detaliu originea conflictului, un document serios pentru a spune întregii lumi adevărul — în Republica Moldova nu se încalcă drepturile minorităților naționale, după cum susțin conservatorii din parlamentul rus. Tînărul nostru stat a elaborat o serie de legi cu privire la cetățenie, la funcționarea limbilor vorbite etc., care au un profund caracter democratic. Dimpotrivă, aș spune, diferitele comisii care s-au aflat la noi au atestat cazuri flagrante de încălcare a drepturilor omului de către separatiști. Exemplele au fost aduse la timpul lor, ele se află în îndemîna oricui dorește să se documenteze.

— Consideră conducerea Moldovei posibilitatea eventualei uniri urgente cu România ca o posibilitate externă de soluționare a conflictului din Transnistria, așa cum propun forțele radicale în Moldova și România?

— Nu subscriu unor asemenea afirmări cît privește forțele radicale din Republica Moldova. O declar în cunoștință de cauză: împotriva elementelor separatiste au luptat adepți ai tuturor mișcărilor și formațiunilor politice. O asemenea idee a unei «eventuale uniri urgente cu România», după cum v-ați exprimat, nu prinde la ora actuală în Republica Moldova. Doar o politică realistă, neforțată de emoții ar conduce la regăsirea de sine a poporului. Deocamdată el, din cîte au arătat rezultatele alegerilor prezidențiale desfășurate într-un mod democratic, s-a pronunțat pentru un Stat independent cu o deschidere maximă către România pe multiple planuri — cultural, economic, spiritual. Peste ani, timpul o va arăta negreșit, se va dovedi că aceste instrumente de apropiere care lucrează deja în Europa vor face bună treabă și la noi. Eu, personal, admit existența unui pluralism de opinii, dar ca factor de decizie căruia poporul i-a încredințat integritatea teritorială a Moldovei mă

(Sfîrșit în pag. 2).

Mesaj de felicitare

Președintele Parlamentului Republicii Moldova, dl Alexandru Moșanu, a adresat luni, 27 iulie, președintelui Sovietului Suprem al Republicii Belarus, dl Stanislav Șușkevici, un mesaj în care se spune:

«Domnule Președinte,

Proclamarea suveranității de stat a Republicii Belarus — act crucial în istoria belarușilor, a cărui aniversare o sărbătoriți astăzi — îmi oferă deosebitul prilej de a adresa din toată inima, în numele Prezidiului Parlamentului Republicii Moldova, cele mai calde felicitări și urări de prosperitate poporului belarus.

Proclamarea suveranității de stat a Republicii Belarus reprezintă un pas spre revitalizarea identității și demnității poporului belarus, spre afirmarea sa în comunitatea internațională, spre conlucrarea pașnică între state suverane și independente. În spiritul acestei orientări se înscriu în mod fericit și conlucrarea dintre statele noastre, sprijinul pe care Republica Belarus, Dumneavoastră personal l-ați acordat și îl acordați salvgardării independenței, suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova.

Folosesc această ocazie pentru a Vă asigura, d-le Președinte, de hotărîrea fermă a Parlamentului Republicii Moldova de a promova o largă colaborare cu Sovietul Suprem al Republicii Belarus atît pe plan bilateral, cît și în cadrul organismelor internaționale în favoarea conlucrării, păcii și securității internaționale».

DECRETUL

PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA

Privind măsurile urgente de reprimare a activității economico-financiare ilicite, desfășurate de persoanele juridice și fizice — agenți ai antreprenoriatului

În scopul reprimării activității economico-financiare ilicite, desfășurate de persoanele juridice și fizice — agenți ai antreprenoriatului, interzicerii businessului ilegal și bursei negre, măririi responsabilității pentru respectarea legislației în vigoare, **decretez:**

1. Garda financiară a Republicii Moldova se autorizează, pînă la adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a legilor respective, să sancționeze persoanele juridice și fizice — agenți ai antreprenoriatului, precum urmează:

pentru desfășurarea activității economice în alte locuri decît cele autorizate de organele administrative se aplică amendă în mărime pînă la 10 salarii minime;

pentru păstrarea, transportarea și comercializarea bunurilor materiale, a căror proveniență legală nu poate fi dovedită, se sechestrează mărfurile și se aplică sancțiuni economice în mărimea valorii lor;

pentru neînregistrarea, în ordinea stabilită, a bunurilor materiale în registrele evidenței contabile, dosirea lor de la impozitare și plata taxelor se percepe 50 la sută din valoarea acestor bunuri;

pentru practicarea fără licență a genurilor de activitate ce necesită autorizație se încasează suma obținută de la această activitate, precum și valoarea bunurilor necomercializate.

2. Sancțiunile financiare, prevăzute de prezentul Decret se aplică de șeful Gărzii Financiare a Republicii Moldova, locțiitorii lui, și conducătorii subdiviziunilor interioare în baza proceselor verbale (actelor) întocmite de personalul Gărzii Financiare și se percep de pe conturile agenților antreprenoriatului pe cale extrajudiciară.

3. Guvernul Republicii Moldova:

în termen de o lună să elaboreze și să aprobe regulile de comercializare a mărfurilor de către persoanele juridice și fizice — agenți ai antreprenoriatului;

în comun cu Procuratura Republicii Moldova, Judecătoria Supremă a Republicii Moldova și Arbitrajul de Stat al Republicii Moldova în termen de trei luni să prezinte propuneri cu privire la introducerea modificărilor în actele legislative ale Republicii Moldova, ce ar prevedea aplicarea sancțiunilor, răspunderea administrativă și penală pentru activitate economico-financiară ilicită, desfășurată de persoanele juridice și fizice — agenți ai antreprenoriatului.

Prezentul Decret intră în vigoare din momentul semnării lui.

Mircea SNEGUR,
Președintele Republicii Moldova

Or. Chișinău,
18 iulie 1992.

SEZONUL AGRICOL '92

Să nu pierdem simțul răspunderii

Căldurile abundente din ultimele zile au pricinuit mari daune multor culturi agricole cultivate la noi, s-a menționat luni în cadrul întîlnirii dlui Andrei Sangheli, Prim-Ministrul Republicii Moldova, cu conducătorii organelor executive locale și cu un șir de comisari de poliție. A avut de suferit mai ales porumbul, care în mai multe zone ale republicii s-a oprit din creștere. Într-o măsură mai mică republica a suferit pierderi la recolta de cereale — acestea înregistrîndu-se preponderent în raioanele de sud și într-un șir din raioanele amplasate în centru.

Seceta, ca secetă, și-a făcut mendrele. Important acum însă sînt acțiunile prompte ale plugarilor, conducătorilor locali privind urgentarea lucrărilor de recoltare, transportare și depozitare; îndeplinirea comenzilor de stat ce prevăd predarea la timp a cantităților prevăzute de plîne. Și mai important e faptul asigurării integrității roadei — serviciu la care pot și trebuie să-și aducă contribuția lucrătorii pentru menținerea ordinii în republică.

Apropo, Primul Ministru s-a referit mai detaliat la activitatea lucrătorilor de poliție, desemnînd-o ca fiind insuficientă. În Chișinău, într-un șir de raioane din sudul republicii, din alte zone bîntuie grupări înarmate care șantajează populația, iar uneori au loc chiar și cazuri de omor. Sarcina primordială a lucrătorilor de poliție acum e să procedeze la receptionarea armelor aflate nelegitim la populație, la intensificarea stabilirii ordinii și asigurarea inviolabilității oamenilor. În această privință în curînd va fi emis un document special.

Pentru a ne autoasigura cu plîne avem nevoie de mai bine de 3 milioane tone de cereale, s-a menționat în cadrul întîlnirii. În anul curent însă această cantitate de plîne nu va fi obținută din cauza aceleiași secete. În mare parte porumbul este cosit ca nutreț verde, ceea ce va complica asigurarea sectorului zootehnic cu furaje concentrate. În această ordine de idei se impune colectarea a tot felul de ierburi, inclusiv adunarea paielor obținute în urma recoltării, astfel pentru a asigura cît de cît iernatul normal al animalelor. Cu regret, s-a menționat, mai au loc cazuri de ardere a acestui fel de furaj direct în cîmp. Or, asemenea cazuri urmează să fie cercetate, iar vinovații — trași la răspundere.

Cele mai mari prețuri de achiziție a cerealelor sînt cele din republica noastră, a subliniat Prim Ministrul. În ansamblu 1 kg de grîu ajunge pînă la 16 ruble. Cu toate acestea, conducătorii de gospodării nu se grăbesc să predea plîneа necesară la stat, ci o țin pe fățări dezvelită, riscînd să toarne ploile peste ea și în felul acesta să piardă înzecit, dacă nu chiar însutit. Libertatea e libertatea, dar să nu pierdem simțul răspunderii pentru faptele ce le săvîrșim.

La întîlnire au luat cuvîntul și au analizat situația din republică dnii Constantin Antoci, ministrul afacerilor interne al republicii, I. Popovici, șeful Direcției generale a Ministerului Agriculturii, alți vorbitori, care și-au exprimat îngrijorarea și au chemat la acțiuni energice privind salvarea roadei '92.

Savelie OLARAȘU.

Sfînta menire a plugarului

Printre gospodăriile de frunte din nordul republicii e și colhozul «8 Martie» din raionul Drochia. În anul de față plugarii din partea locului au obținut recolte bune la un șir de culturi agricole — cîte circa 39 centnere de grîu, 25 — de mazăre, 250 tone de legume la hectar. Își așteaptă ziua începerii recoltării porumbul, care în anul acesta a avut de suferit de pe urma temperaturilor înalte și deficitului de precipitații.

— Totuși, plugarii nu pierd speranța să obțină recolte bune de păpușoi, spune dl Grigore Maniuc, președintele colhozului. Ce îi face pe plugari să muncească cu tragere de inimă chiar și în ciuda capriciilor naturii? În primul rînd remunerația. Nu cred că am inventat bicicleta dacă am hotărît să repartizăm doritorilor anumite suprafețe cu porumb (fiecare a luat cît a găsit de cuviință, unii chiar și cîteva hectare) pentru a le îngriji fără plată, în schimb la recoltare fiecare va obține dreptul să-și la roada de pe 15 ari (la 1 hectar îngrijit) fără plată. Așa am convenit și așa vom proceda.

S. ȘPRONȚU.
Raionul Drochia.

Comisie guvernamentală pentru raioanele de sud

În legătură cu situația ce s-a creat în raioanele de sud ale Republicii Moldova din cauza secetei, Guvernul a emis o dispoziție prin care se creează o comisie guvernamentală avînd următoarea componență:

OLEINIC Nicolae Constantin — viceprim-ministru al Republicii Moldova (președintele comisiei)

GORINCIOI Vitalie Vasile — ministrul agriculturii și alimentației (vicepreședinte)

MEMBRII COMISIEI

DUBĂLARI Pavel Gheorghe — președintele Uniunii Republicane a Asociațiilor de Consum din Moldova

MICU Vasile Efim — directorul asociației științifice de producție «Porumbeni»

UNTILA Ilie Petru — directorul asociației științifice de producție «Selecția»

LUPAȘCU Mihail Feodosie — vicepreședintele Academiei de Științe a Republicii Moldova

ȚURCANU Anatolie Ion — președintele asociației de stat de producție «Cereale»

POPOVICI Ion Vasile — șeful direcției generale pentru agricultură a Ministerului Agriculturii și Alimentației

URZICĂ Ion Chiril — șeful direcției generale pentru dezvoltarea sectorului zootehnic a Ministerului Agriculturii și Alimentației

GREC Vasile Ion — președintele concernului de stat «Aeva»

VIERU Anatol Tudor — șeful direcției generale pentru subcomplexul pomilegumicol «Vatra» a Ministerului Agriculturii și Alimentației

FOCȘA Mihail Grigore — consultant principal la secția agricultură și industrie alimentară a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova

Conform dispoziției, Comisia urmează să studieze în termen de 5 zile situația pe teren și să prezinte Guvernului propuneri pentru ameliorarea stării de lucruri în raioanele de sud.

Petru CARARE

Instantanee

RĂZBOI ȘI PACE

La convențiile reglementării pașnice a conflictului armat din Transnistria

Nu moarte iar,
Și nu război,
Coboare pacea
Printre noi!
Printre noi!
Dar pacea stînd cu capul sus
Și tot poporul nesupus!

CANDIDAT ȘI DEPUTAT

Atîta cît e candidat,
El vine, din oraș,
În sat,
Iar cînd ajunge
Deputat (trufaș),
Îl cată satul prin oraș.

UN HOȚ LA LIBERTATE

— Mașină, vilă...
Da, știm toți
Că tipul este
Neam de hoți,
Dar cum să procedăm, zi,
Cînd încă nu l-am prins
furînd...

UNIREA CU «ELIBERAREA»

De ocupanți cum le știm firea,
Prevăd procesul
Și urmarea:
Cum vom sfîrși noi cu unirea
Ei vor porni
«Eliberarea»...

JANDARMUL ȘI POLITRUCUL

Un jandarm
Îți dă o palmă
Însoțită de-o sudalmă;
Politrucu-ți dă,
Ca sbir,
Trai și moarte în Sibir...

DE-ALE GĂZDUIRII

Făr' de nici o supărare,
Cînd îmi văd
În prag vecinul,
Îi propun pîine și sare,
Iară el:
— Da unde-i vinul?

«ELIBERATORUL»

Dacă-s geam de venetic,
Să vă fie clar, zavzeci:
Vă eliberez
Pe un pic,
Însă vă ocup
Pe veci.

O VARIANTĂ A NEMURIRII

Conform informației «Mesagerului», (TVNM, 26 iulie a. c.), cimitirul «Doina» din Chișinău e pe cale de a da «faliment» — i se epuizează spațiul disponibil pentru cei porniți în lumea celor drepți.

O zguduitoare știre:
N-avem loc
În cimitire...
Ce salvare să găsim?
Fraților!
Să nu murim!..

Știri externe

SADDAM CEDEAZĂ

O nouă echipă de inspectori ai Națiunilor Unite se află în drum spre Bagdad pentru a căuta noi elemente din cadrul programului de înarmare irakian. Noua echipă urmează să intre în clădirea ministerului agriculturii din Bagdad, unde se crede că ar putea fi păstrate secrete militare.

ÎN CĂUTAREA UNEI SOLUȚII CONSTITUȚIONALE

La Londra au fost reluate convorbirile cu privire la viitorul Bosniei. Actualele convorbiri urmează să se concentreze asupra găsirii unei soluții constituționale cu privire la pretențiile teritoriale ale celor trei părți implicate în conflict, și nu asupra ajungerii la un nou acord de încetare a focului.

GERMANIA PRIMEȘTE REFUGIAȚII

Încă 2500 de refugiați din Bosnia au ajuns cu trenul în Germania, ultimii din cei numai cinci mii de refugiați pe care la sfîrșitul săptămînii trecute guvernul de la Bonn a acceptat să-i primească.

SPRIJINUL COMUNITĂȚII EUROPENE

Comunitatea Europeană a comunicat că sprijină eforturile Rusiei, Moldovei, Ucrainei și României de a găsi o soluție pașnică a conflictului din Transnistria. Marea Britanie care deține președinția Comunității Europene a recomandat menținerea sub control a tuturor unităților militare și a întregului armament, precum și încetarea de furnizare de noi arme părților combatante. Comunitatea Europeană și-a exprimat speranțele că tratativele vor pune capăt luptelor.

REORIENTAREA SPRE COMUNIȘTI

Rezultatele neoficiale ale primelor alegeri locale libere din Albania indică o reorientare spre politicienii care au condus țara sub regimul comunist.